

31847, II, D, g, 101

Poklic in naloga notarja.

Sestavil in založil

dr. Albin Poznik,
e. kr. notar v Novem mestu.

Cena knjižice 5 kr.

V Ljubljani 1880.

Tiskalá „Narodna tiskarna“.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

Država postavlja in poverja notarje (beležnike), da po postavi izdelujó notarske spise in druga pisma, določujoča pravice in pravne nasledke dogovorov, pisma in potrjila o dogodkih, iz katerih pravice in dolžnosti izvirajo, — da shranujo mu zaupani denar in spise, ki se imajo drugim izročiti (§ 1. not. reda).

Od notarja napravljeni notarski spisi, zapisniki, izpisi so javna, t. j. proti vsacemu dokazilna pisma. Opiraje se na notarski spis, v katerem se določuje kaka dolžnost v denarjih ali drugih pre-

mejnih reči in v katerem so imenovani prejemnik in dolžnik, pravni naslov, predmet in čas opravka in v katerem dolžnik dovoli izvršbo, zamore se precej za eksekucijo prositi (§ 2. in 3. not. reda). Notar je poklican, da sestavlja vloge (to je prošnje, pritožbe itd.) v neprepirnih zadevah namenjene bodisi za sodnijo ali za drugo oblast (§ 5. not. reda), ter sme zastopati stranke tudi v prepirnih in sicer v sumarnih zadevah, t. j. do 500 gld., v malenkostnih zadevah, t. j. do 50 gold.

Da more tako važno nalogo izvrševati, mora biti sposoben; zato se po novem notarskem redu sme podeliti notarsko mesto le poštenim, dovolj učenim in izkušnim možem. Za

večjo varnost mora vsak notar pred nastopom položiti kavcijo (na primer v Ljubljani, Novem mestu, Celji po 2000 gl.

Notar je prisežen in se mora natančno in vestno po postavi ravnati, sicer je za sleherni pogrešek odgovoren.

Z ozirom na to in na postavno zdolej navedeno tarifo je vsigdar bolj varno in ceneje napraviti pisma pri notarji nego pri zakotnih pisarjih. Zakotna pisarija je po postavi prepovedana in kaznjiva.

Kogar nij sram po postavi prepovedanega posla, tisti gotovo nij pošten in nepoštenim ljudem prepuščati izdelovanje važnih pisem, je silno nevarno. Dostikrat se izkaže pomanjkljivost od zakotnih pisarjev napravljenih pisem še

le čez nekaj let, kadar se ne dá več odpraviti (na primer, če jeden dogovornikov mej tem umrje).

Nekateri so te krive misli, da je pismo — če tudi od nevednega zakotnega pisarja napravljeno — uže veljavno, če le sodnija podpise potrdi.

Potrjevanje podpisov ali legalizovanje pa dokaže samo istinost podpisa, in ko bi tako pismo mej zakonskimi tudi potrjeno bilo, zna biti vendar neveljavno; kajti po postavi od 25. julija 1871 so nekateri dogovori in spisi le tačas veljavni, če so pred notarjem v obliki notarskih spisov napravljeni; to velja posebno o ženitnih in drugih dogovorih mej ženinom in nevesto, oziroma mej zakonskimi. Navadno se mej

zakonskimi prepiri vnamejo, če niso napravili ženitnega pisma in taki prepiri razdirajo srečo in sporazumljenje zakonskih.

A tudi za druga pisma ima oblika notarskega spisa mnogo prednosti, in sicer:

1. More se na podlagi notarskega spisa z izvršbenim pristavkom precej za eksekucijo prositi.

2. Notarski spis ima večjo dokazilno moč.

3. Notarski spis se shranuje pri notarji oziroma v arhivu in strankam se izroči izpis (odpravek). Če se ta izpis zgubi ali če pogori, se dobi drugi izpis, ki ravno tako dokazuje proti vsacemu; navadno

ukončano pismo pa je zgubljeno za vselej.

4. Če hoče vsaka stranka imeti svoje pismo, mora se kolek pri navadnih pismih tolikokrat plačati, kolikor je treba izvirnih pisem; pri notarskem spisu pa zadostuje enokratna poraba koleka.

5. Notarski spisi so najsposobnejša bramba zoper hudobne naklepe prekanjenih dogovornikov in zavirajo pravdanje, ki toliko stane.

Sploh je spisanje različnih domenkov koristno in tisti, ki se boji stroškov od pisma, mora dostikrat veliko več potrositi za pravde; tudi pri odmerjenji pristojbine (percentov) se ozira na to, če je za dolg spisano pismo; kajti pri odmerjenji zapuščinske pristojbine se od

dolgov, ki so samo v sporočilu pripoznani, pri sorodnikih po 1 in 4°/_o, pri družih celo po 8°/_o pristojbine terja.

Po zemljknižnem redu morajo biti podpisi od notarja ali od sodnije potrjeni, da se pismo uknjiži. To potrjevanje je mnogim trn v peti in vendar je jako potrebno in koristno, kar nij samo vlada ampak tudi gospodska zbornica pripoznala; ono zabrani, da se ne more kdo prevariti, ki ne pozna osebe, da se ne more motiti z navideznimi in goljufivimi dogovori.

K notarskim poslom se šteje dalje potrjevanje, da se prepis ali prevod vjema z izvirnim pismom, — potrjevanje, da se je komu kako pismo pokazalo ali kaj naznanilo (na primer od-

povedanje kapitala, stanovanja ali štanta) — potrjevanje, da je kdo živ, kar se večkrat potrebuje pri asekurancah — zapisavanje skupčinskih sklepov — protestovanje menjic in trgovinskih nakaznic.

Poslarina notarskih spisov je nizka; kajti ona znaša na primer od spisa napravljjenega

a) za izročbo lastnine, za delitev, za službeno, najemno, zakupno, do smrtne, družabno, darilno in sploh obojevezno pogodbo in oporoko

do 200 gl. . . . . 1 gl.

od 200 do 500 gl. . . . . 2 „

od 500 do 1000 gl. . . . . 3 „

b) za dolžna pisma, poravnave, odstopna zastavna, poroštvena, nakazna pisma od 300 gl. . . . . 1 gl.

- od 300 do 800 gl. . . 2 kr.
 od 800 do 2000 gl. . . 3 „
 c) za pobotnice do 800 gl. . . 1 „

Od takih opravkov, od katerih se poslarina ne more terjati, ima notar pravico terjati česarino to je nekako odškodovanje za zgubo časa, ki znaša za celo uro 2 gl. za pol ure 1 gl.

- d) za potrjenje vjemanja prepisov od prvih dveh stranij . . . 30 kr.
 od vsake strani naprej po 10 „
 e) za potrjenje prevoda za prve dve strani . . . . . 1 gl. — kr.
 od vsake strani naprej po . . . . . — „ 40 „
 f) za potrjenje podpisov do 100 gl. . . — „ 30 „

črez 100 gl.:

od pisma za vknjižbo — gl. 60 gl.

od pisma namenjenega za vknjižbo 1 „ — „

Posli in delavci plačajo vselej le . . — „ 30 „

g) za potrjenje, da se je pismo pokazalo . . . . . 50 kr.

h) za zapisnik od shrambe pisma, potrjilo in shrambo . 1 gl. 50 kr.

za izročbo brez zapisnika . . . . — „ 50 „

za izročbo z zapisnikom . . . . 1 „ — „

i) za dovoljenje pregledanja notarskega spisa . . . . 50 kr.

za prebiranje od vsake pole 20 „

Prepispnina ali spisovina znaša od vsake strani do 25 vrstic 10 kr., čez 25 vrstic in kjer so pisani računi ali številni izkazi pa 20 kr.

Za opravke zvonaj pisarne, vender v kraji, kjer prebiva, sme notar razunposlarine tudi tirjati 1 gld. za pot, za opravke v drugem kraji pa časarino z vožnino, mitnino in če se z opravkom več ko pol dneva bavi, tudi dieto. Teh stroškov pa nikomur nij treba si nakladati, kdor o pravem času sam v pisarno pride.

Postavna tarifa se ne sme prestopiti, zatoraj se tudi nikomur nij bati pretire in prevare in sicer tem manje, ker se mora račun na notarski spis zapisati.

Notar je po svojih opravkih v vedni dotiki z ljudstvom na eni strani in z sodnijo in družimi oblastmi na drugi strani; on je svetovalec onim, ki potrebujejo sveta, on je pomočnik onim, kateri so v denarnih silah, pa tudi onim, ki bi radi prihranjenih novcev varno naložili.

